

Caner Taslaman, *Allah'ın Varlığının 12 Delili*,

(Destek, İstanbul, 2016, 232 sayfa.)

İnsanın dünyaya gelmesiyle birlikte yaptığı ilk şey, kendisini ve çevresini tanıma faaliyetidir. Düşünen bir varlık olarak insan, hayatının ilk evrelerinde çevresindeki her şeyin onun için tasarlandığını varsayar. Ancak bir müddet sonra evrenin büyüklüğünü ve kendisinin bu devasa düzenin küçücük bir parçası olduğunu fark eder. Bu fark edişle birlikte hayatı ve varoluşunu sorgulayan insan; varlığının nedenini, varlık sahasındaki varlıkları var edenin neliğini ve varoluşun sebeplerini aramaya başlar. Bu problemlere karşılık olarak içinde yaşadığı toplumun inançları bir takım cevaplar üretse de buna ilişkin tatminsizlik, insanın cevap bulma arayışına girmesine sebep olur. Bu arayışın çıkış noktası, "Tanrı var mı?" sorusudur. Bu hususa ilişkin farklı yaklaşımların varlığından söz edilebilir. Bu yaklaşımlardan iki zıt noktada görüş belirten akımlar ise teizm ve materyalist-ateizmdir. Söz gelimi teizm Tanrı vardır cevabını verirken materyalist-ateizm ise Tanrı diye bir şeyin olmadığını öne sürmektedir. Bu iki zıt görüş de kendisi dışındaki düşüncelerin hak olmadığı iddiasıyla, ortaya koydukları inanç biçimlerini delillendirme yoluna gitmektedir. Bunun sonucu olarak da din adamları ve filozoflar tarafından konuya ilişkin birçok eser kaleme alınmıştır. Bu eserlerden biri de teizmi savunan Caner Taslaman'ın, *Allah'ın Varlığının 12 Delili* adlı kitabıdır.

Taslaman kitabın giriş bölümünde Allah'ın varlığının delillendirilmesinin, İslam akidesi bağlamında ne kadar önemli olduğuna dikkat çekmektedir. Zira Allah'ın varlığına iman, İslam dininin temel şartıdır. Bu imana ulaşmada aklın vazgeçilmez bir rolü vardır. Yazar da bu gereklilikten yola çıkarak Allah'ın varlığının akla dayalı temellerinin olduğunu göstermeye çalışmaktadır. Bunu yaparken de Kur'an-ı Kerim'in Fussilet suresi 53. ayeti ve Zariyat suresi 20-21. ayetlerinden yola çıkmaktadır. Bu nedenle dış dünyadaki gözlemleri sonucunda ortaya koyduğu kanıtları *evren* delili, insanın iç dünyasına bakarak ortaya koyduğu kanıtları da *fitrat* delili olarak iki grupta toplamaktadır (s.16).

Kitabın birinci bölümünde evren delillerinden söz eden yazar, kozmolojik delil gibi klasik delilleri farklı adlandırmalarla yeniden bahse konu etmektedir. Bu klasik delilleri açıklarken modern bilimin Big Bang

teorisi, entropi yasası gibi bilimsel ve matematiksel verilerinden yararlanmaktadır. Bu veriler ile materyalist-ateizmin “mutlu tesadüf” olarak adlandırdığı, her şeyin bir tesadüf sonucunda oluştuğu fikrini de çürütmeye çalışmaktadır. Taslaman, teizmin evrene ilişkin mevcut yasaları, materyalist-ateizmden daha iyi açıkladığını belirtmektedir. Bunun sonucu olarak da teizmin materyalist-ateizme tercih edilmesi gerektiğini vurgulamaktadır (s.119).

Müellif, ikinci bölümde, fitrat delillerini savunurken mantıksal akıl yürütmelere özellikle yer vermekte ve detaylı anlatımlarla da delillerini zenginleştirmektedir. Taslaman önermelerinde materyalist-ateizm ile teizmin ayrıldığı noktaları tespit ederek bu noktalar üzerinden delillere dair düşüncelerini kanıtlamaya çalışmaktadır. Ayrıca fitrat delillerinin *evren* delilleri gibi somut olmaması gerekçesine dayanarak bu delilleri açıklarken gündelik yaşantıdan aldığı örneklerden yararlanmaktadır. Bu anlatım tarzıyla da delillerin daha kolay anlaşılmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Söz gelimi iradenin varlığını ortaya koyarken gün içerisinde giydiğimiz kıyafetler arasındaki seçimlerimizi iradeye bir örnek olarak göstermektedir (s.169-170).

Genel hatlarıyla bakıldığında Taslaman’ın, kullandığı argümanlar ile materyalist-ateizmin görüşlerini çürütmeye çalışarak Allah’ın varlığını kanıtlamayı amaçladığı görülmektedir. Bu amaca uygun olarak klasik delillerle yetinmeyip bunları yeni bilimsel sonuçları kullanarak güncelleme çabasındadır. Bu yönüyle eser din felsefesi alanında çalışan akademisyenlerle lisansüstü öğrencilerinin yanı sıra, Tanrı’nın varlığı konusuna ilgi duyan genel okuyucu kitlesine hitap etmektedir.

Sabit EROĞLU

Mardin Artuklu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü

Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı

Yüksek Lisans Öğrencisi